

**คู่มือการปฏิบัติงานศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

**สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ**

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ศสพ.สพฐ.) ประกอบด้วย ๒ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐาน และส่วนที่ ๒ การปฏิบัติงานของกลุ่มงานภายใต้ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๕ กลุ่มงาน ได้แก่ (๑) กลุ่มงานอำนวยการและวิทยบริการ (๒) กลุ่มบริหารเรื่องร้องทุกข์และเฝ้าระวังข้อมูลข่าวสาร (๓) กลุ่มส่งเสริมกลุ่มความสุขและความปลอดภัย (๔) กลุ่มงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริมความประพฤตินักเรียน และ (๕) กลุ่มงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามภารกิจตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การจัดตั้งศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการภายใน) ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ และสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการด้านความปลอดภัย ซึ่งเป็นวาระเร่งด่วนในการเสริมสร้างความปลอดภัยให้แก่ นักเรียน นักศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ) มีนโยบายการจัดการศึกษา “เรียนดี มีความสุข” โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านโอกาส ความเท่าเทียม ความเสมอภาค คุณภาพและสมรรถนะที่สำคัญจำเป็น ตามบริบทของประเทศและสังคม ทั้งให้ความสำคัญในการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน โดยส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิต รวมถึงการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข

ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

ส่วนที่		หน้า
ส่วนที่ ๑	ข้อมูลพื้นฐาน	
	- การจัดตั้งศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑
	- โครงสร้างศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑
	- บทบาทหน้าที่ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๒
ส่วนที่ ๒	การปฏิบัติงานของกลุ่มงานภายใต้ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
	- กลุ่มงานอำนวยการและวิทยบริการ (อว.ศสป.สพฐ.)	๔
	- กลุ่มงานบริหารเรื่องร้องทุกข์และเฝ้าระวังข้อมูลข่าวสาร (บข.ศสป.สพฐ.)	๕
	- กลุ่มงานส่งเสริมความสุขและความปลอดภัย (สป.ศสป.สพฐ.)	๖
	- กลุ่มงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริมความปลอดภัยนักเรียน (พร.ศสป.สพฐ.)	๗
	- กลุ่มงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสาพิติด (ปส.ศสป.สพฐ.)	๘

ส่วนที่ ๑

ข้อมูลพื้นฐาน

๑.๑ การจัดตั้งศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายความปลอดภัยเป็นวาระเร่งด่วนในการเสริมสร้างความปลอดภัยให้แก่ นักเรียน นักศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยการจัดตั้งศูนย์ความปลอดภัยกระทรวงศึกษาธิการ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งศูนย์ความปลอดภัย กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ และกำหนดให้ส่วนราชการที่มีสถานศึกษาในสังกัด ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ความปลอดภัย ระบุชื่อส่วนราชการ ประกอบกับ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลตำรวจเอกเพิ่มพูน ชิดชอบ) มีนโยบายการจัดการศึกษา "เรียนดี มีความสุข" โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านโอกาส ความเท่าเทียม ความเสมอภาค คุณภาพและสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นตามบริบทของประเทศ และสังคม รวมทั้งให้ความสำคัญในการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียนโดยส่งเสริมให้มีการพัฒนา ระบบแนะแนวการเรียนรู้ (Coaching) และเป้าหมายชีวิต รวมถึงการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตเพื่อให้ผู้เรียนสามารถ อยู่ในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข นั้น

๑.๒ โครงสร้างศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง จัดตั้งศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการภายใน) ประกาศ ณ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดใน ข้อ ๔ ให้ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานเทียบเท่าสำนักภายใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการแบ่งส่วนราชการภายใน ดังภาคผนวก (๕ กลุ่มงาน) ข้อ ๕ ให้ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติงานขึ้นตรงต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือผู้ที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมอบหมาย ในศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีรองผู้อำนวยการศูนย์ฯ รองจากผู้อำนวยการศูนย์ฯ เพื่อช่วยปฏิบัติราชการ รายละเอียดตามแผนภาพ

๑.๓ บทบาทหน้าที่ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง จัดตั้งศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการภายใน) ประกาศ ณ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ระบุว่า ข้อ ๓ ให้จัดตั้งศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่หลักในการบริหารจัดการ เพื่อเสริมสร้างความสุขและความปลอดภัยให้นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตและความปลอดภัย ให้นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๒) บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านสุขภาพจิตและความปลอดภัยของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และบูรณาการกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) วิจัยและพัฒนาเพื่อจัดทำมาตรฐานด้านสุขภาพจิตและความปลอดภัยของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับหน่วยงานภายในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๔) ดำเนินการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และส่งเสริม สนับสนุนการปลูกฝังความรู้ทักษะ และเจตคติในการเสริมสร้างสุขภาพจิตที่ดีและความปลอดภัยให้นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๕) ดำเนินการคุ้มครอง ดูแล ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต และภัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๖) ดำเนินการเกี่ยวกับการรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ และให้คำปรึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความสุขและความปลอดภัยของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๗) กำกับ ติดตาม สรุปรายงานผลการดำเนินงานด้านสุขภาพจิตและความปลอดภัยของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๘) ดำเนินงานเลขานุการของคณะกรรมการบริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ ๒

การปฏิบัติงานของกลุ่มงานภายใต้ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง จัดตั้งศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เป็นการภายใน) ประกาศ ณ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ กำหนดกลุ่มงานภายใต้ศูนย์บริหารความสุข
และความปลอดภัยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๕ กลุ่มงาน ดังนี้

๑. กลุ่มอำนวยการและวิทยบริการ (อว.ศสป.สพฐ.)

โครงสร้างกลุ่มอำนวยการและวิทยบริการ

ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทหน้าที่กลุ่มอำนาจการและวิทยบริการ

- ๑.๑ วิเคราะห์ วางแผน พัฒนา ตรวจสอบ ควบคุม งานธุรการ งานสารบรรณ ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
- ๑.๒ วิเคราะห์ วางแผน ส่งเสริม กำกับ ดูแล การบริหารงานบุคคล การวิเคราะห์โครงสร้าง และอัตรากำลัง การจัดสวัสดิการ สวัสดิภาพและสภาพแวดล้อมในสำนักงาน เพื่อเสริมสร้างความผาสุก และจัดการองค์ความรู้ของบุคลากรในสำนัก
- ๑.๓ ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน สนับสนุน ติดตาม รวบรวม และรายงานผลการดำเนินงานเพื่อบูรณาการ จัดทำนโยบาย แผนปฏิบัติการ งบประมาณ และแผนการใช้จ่ายงบประมาณด้านความปลอดภัย ให้มีความถูกต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนทุกระดับ
- ๑.๔ กำกับ ควบคุมภายใน ตรวจสอบ บริหารการพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง เป็นไปตามมาตรฐาน และถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๕ บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศของศูนย์ฯ และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสาร ด้านสุขภาพจิตและความปลอดภัย
- ๑.๖ งานเลขานุการผู้อำนวยการสำนักงาน
- ๑.๗ ปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

๒. กลุ่มบริหารเรื่องร้องทุกข์และเฝ้าระวังข้อมูลข่าวสาร (บข.ศสป.สพฐ.)

โครงสร้างกลุ่มบริหารเรื่องร้องทุกข์และเฝ้าระวังข้อมูลข่าวสาร ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทหน้าที่ กลุ่มบริหารเรื่องร้องทุกข์และเฝ้าระวังข้อมูลข่าวสาร

๒.๑ รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ เฝ้าระวัง ตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร ประสาน ส่งต่อติดตาม การดำเนินงานผ่านระบบแพลตฟอร์มทุกช่องทาง

๒.๒ ประมวลผล รายงานข้อเท็จจริง สร้างความเข้าใจ และให้ข้อเสนอแนะของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กับนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

๒.๓ สร้าง และพัฒนา เครือข่ายการเฝ้าระวังข่าวสารด้านความปลอดภัยของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา

๒.๔ วิเคราะห์ วิจัย จัดทำสถิติข้อมูล และสารสนเทศเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการร้องเรียนร้องทุกข์ ตลอดจนการจัดการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

๒.๕ ปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

๓. กลุ่มส่งเสริมความสุขและความปลอดภัย (สป.ศสป.สพฐ.)

โครงสร้างกลุ่มส่งเสริมความสุขและความปลอดภัย

ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทหน้าที่ กลุ่มส่งเสริมความสุขและความปลอดภัย

- ๓.๑ สำรวจ วางแผน และดำเนินการส่งเสริมสุขภาพจิต ความปลอดภัย การคุ้มครองสวัสดิการสวัสดิภาพและแก้ไขปัญหา ที่เกิดกับนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ๓.๒ ดำเนินการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๓.๓ ดำเนินการคุ้มครอง ป้องกัน บรรเทาปัญหา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติตน ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ
- ๓.๔ ประสาน ส่งต่อ ติดตามผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครองนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา
- ๓.๕ ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายการคุ้มครอง นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ๓.๖ วิเคราะห์ วิจัย จัดทำสถิติข้อมูล และสารสนเทศเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพจิต ความปลอดภัย และการคุ้มครองนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ๓.๗ ปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

๔. กลุ่มพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริมความประพฤตินักเรียน (พร.ศสป.สพฐ.)

โครงสร้างกลุ่มพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และส่งเสริมความประพฤตินักเรียน

ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทหน้าที่ กลุ่มพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริมความประพฤตินักเรียน

- ๔.๑ ส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ
- ๔.๒ ส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน
- ๔.๓ ส่งเสริม และพัฒนาเครือข่ายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเครือข่ายส่งเสริมความประพฤตินักเรียน
- ๔.๔ กำกับ ติดตาม และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการส่งเสริม สนับสนุน ความประพฤตินักเรียน
- ๔.๕ วิเคราะห์ วิจัย จัดทำสถิติข้อมูล และสารสนเทศเพื่อศึกษา เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน
- ๔.๖ ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ๔.๗ ปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

๕. กลุ่มป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (ปส.ศสป.สพฐ.)

โครงสร้างกลุ่มป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทหน้าที่ กลุ่มป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

๕.๑ ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน สนับสนุน ติดตาม รวบรวม และรายงานผลการดำเนินงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแผนทุกระดับ

๕.๒ ส่งเสริม ทักษะชีวิตและภูมิคุ้มกันทางสังคม เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๕.๓ ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และประสานส่งต่อในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๕.๔ วิเคราะห์ วิจัย จัดทำสถิติข้อมูลและพัฒนารสสนเทศเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๕.๕ ปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

**สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ**